

**NACIONALINIO MUZIEJAUS LIETUVOS DIDŽIOSIOS KUNIGAİKŠTYSTĖS VALDOVŲ RŪMŲ
GEROSIOS PATIRTIES SKLAIDOS IR EDUKACINĖS PATIRTIES BANKAS**

Eil. Nr.	Tipas	Gerosios patirties pavadinimas	Dalykas / Sritis	Parengęs asmuo	Anotacija	Laikmenos forma ir saugojimo vieta (el. nuoroda)
2022 metai						
1.	PASKAITA	„Nuo lopšio iki spektro: Lenkijos karaliaus ir Lietuvos didžiojo kunigaikščio Žygimanto Augusto vaikystė“	Istorija	Dr. Rasa Leonavičiūtė-Gecevičienė (Valdovų rūmų muziejus)	Žygimantas Augustas (1520–1572) – paskutinis Jogailaitis, valdęs Lietuvos Didžiąją Kunigaikštystę ir Lenkijos Karalystę (1544/1548–1572). Tėvų – Lenkijos karaliaus ir Lietuvos didžiojo kunigaikščio Žygimanto Senojo (1467/1506–1548) ir jo žmonos Bonos Sforcos (1494–1557) – ypač lauktas ir su dideliu džiaugsmu sutiktas palikuonis nuo mažens buvo apsuptas ypatingo dėmesio, rūpestingai auklėtas ir augintas kaip sosto paveldėtojas. Paskaitoje bus kalbama apie Žygimanto Augusto auklėjimą, ryšį su tėvais ir seserimis, edukaciją, mažamečio dalyvavimą politiniame Lietuvos ir Lenkijos gyvenime, jo išskirtinį kelią šių valstybių sostų link.	https://www.youtube.com/watch?v=KPaGTFKgH2M
2.	PASKAITA	„Tarp Šventosios Romos imperijos, Lenkijos ir Vengrijos: vaikiški Žygimanto Augusto šarvai“	Istorija / Paveldas	Dr. Krzysztof J. Czyżewski (Vavelio karališkoji pilis)	Paskaitoje pristatomas vienas vertingiausių Renesanso epochos Europos ginklakalystės paminklų – vaikiški Lietuvos ir Lenkijos valdovo Žygimanto Augusto (1544/1548–1572) šarvai ir jų istorija. Nukaldinti šiuos šarvus Insbruko meistrui Jorgui Zoizenhoferiui (Jörg Seusenhofer, 1516–1580) 1533 m. užsakė Romos, Vokietijos, Vengrijos ir Čekijos karalius Ferdinandas Habsburgas, būsimasis Šventosios Romos imperatorius Ferdinandas I (1503/1526/1558–1564). Šarvai buvo skirti Lietuvos ir Lenkijos sostų įpėdiniui, tuo metu paaugliui Žygimantui Augustui, planuojamų sužadėtuvių su Ferdinando dukra Elžbieta proga. Jungtuvės	https://www.youtube.com/watch?v=WRfbkRDkOvk

					įvyko tik po daugelio metų, kai jaunasias Lietuvos didysis kunigaikštis ir Lenkijos karalius, valdovu karūnuotas dar esant gyvam tėvui Žygimantui Senajam, nebegalėjo pasinaudoti trylikamečiam berniukui nukaldintais šarvais. Dėl šios priežasties dovana nebuvo išsiųsta į Krokuvą, kur 1543 m. įvyko iškilmingos Jogailaičio ir Habsburgaitės jungtuvės. Šarvai liko imperatoriškajame arsenale Vienoje, o nuo XVIII a. vidurio juos imta priskirti Čekijos ir Vengrijos karaliui Liudvikui II Jogailaičiui, 1526 m. žuvusiam mūšyje su turkais ties Mohaču. XVIII–XIX a. sandūroje Jogailaičio šarvai tapo svarbiu Vengrijos istorinės ikonografijos elementu. 1933 m. Austrijos Vyriausybė šarvus perdavė Vengrijos Respublikai ir nuo to laiko jie buvo eksponuojami Vengrijos nacionaliniame muziejuje Budapešte. Šaltinių duomenys ir šarvuose iškalti inicialai leido patikslinti klaidingą atribuciją ir susieti šį ginklakalstės šedevrą su Lietuvos didžiuoju kunigaikščiu ir Lenkijos karaliumi Žygimantu Augustu. 2021 m. unikali vertybė buvo perduota Lenkijai ir įtraukta į Vavelio karališkosios pilies rinkinius.	
3.	DISKUSIJA	„Herbo ir simbolių reikšmė kovų už laisvę kontekste“	Istorija / Pilietinis ugdymas	Moderatorė dr. Ramunė Šmigelskytė-Stukienė (Valdovų rūmų muziejus), dr. Edmundas Rimša, dr. Agnė Railaitė-Bardė, ats. vyr. leitenantas Nerijus Treinys, dr. Norbertas Černiauskas	Lietuvos heraldikos komisija šiais metais mini savo 35-erių metų veiklos sukaktį. 1987 m. atnaujiniusi veiklą, ji ėmėsi nelengvos užduoties: ne tik (at)kurti pagrindinius nepriklausomos Lietuvos simbolius – herbą ir vėliavą, bet ir rūpintis Lietuvos vietovių heraldika. Kokie iššūkiai jos laukė? Šia proga Heraldikos komisija inicijuoja pokalbių ciklą „Heraldika šiandien. Terra incognita ir identiteto raiškos atradimai“. Ciklas suformuotas probleminiu principu, numatant	https://www.youtube.com/watch?v=ZI4LKpvHVSQ

					aptarti šiuolaikinės heraldikos sąsają su istorija, kultūra, dvasiniu pasauliu, mus supančia gamta ir kt. Šiais renginiais Heraldikos komisija siekia pristatyti ne tik savo veiklos ar specifinius, tik su heraldika susijusius klausimus, bet ir per herbo, kitų simbolių prizmę pažvelgti plačiau, gvildinti simbolio, kaip ženklo, vienijančio visuomenę ar atskiras visuomenės grupes, reikšmę, jo funkciją šių dienų kontekste, simbolių svarbą ir įprasminimą ieškant piliečių tapatybės ir savivokos, stiprinant valstybingumą ir pilietiškumą. Pirmasis renginys skirtas diskusijai „Herbo ir simbolių reikšmė kovų už laisvę kontekste“. Nemažą dalį lietuviškos municipalinės heraldikos aruodo sudaro herbinės figūros, simbolizuojančios įvairias lietuvių kovas už laisvę nuo karų su kryžiuočiais laikų iki antisovietinės rezistencijos. Ką bendruomenės siekė atspindėti herbe? Priimtina ar ne yra raudona spalva? Kaip herbuose atsiskleidžia praeities kovų už laisvę atmintis ir jos įprasminimas? Renginyje nebus pamirštas ir partizaninis judėjimas, bus aptariama ženklų – kaip vienybės simbolių – reikšmė XX a. pabaigos Lietuvos istorijoje, apsvarstomos šių dienų aktualijos Ukrainoje vykstančio karo kontekste.	
4.	PASKAITA	„Mirštu, kad gyvenčiau: Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės baroko literatūra“	Istorija / Literatūra	Dr. Viktorija Vaitkevičiūtė (Lietuvos nacionalinė Martyno Mažvydo biblioteka)	Baroko epocha Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje apima laikotarpį nuo XVII a. pradžios iki XVIII a. vidurio. Jos pradžia žymi lūžio momentą. XVI–XVII a. astronominiai, geografiniai tyrinėjimai ir atradimai, praplėtę pasaulio vaizdą, išryškinę jo neaprepiamumą, taip pat protestantiškoji reformacija bei katalikiškoji kontreformacija, veikusios to	https://www.youtube.com/watch?v=qSNe9Z9SiRs

					meto žmogaus savimonę ir apsisprendimą, aščiau atskleidė žmogaus prigimties sudėtingumą, dvilypumą. Baroko kūrėjai intensyviau ėmė svarstyti žmogaus gyvenimo prasmės, jo vietos pasaulyje ir visatos problemas. Tad Renesanso literatūroje „šaunumo“ (virtus) sampratą Baroko literatūroje keičia „pamaldumas“ (pietas), „šaunus ir veiklaus“ žmogaus vietoje atsiranda „atgailaujantysis“. Šiuo laikotarpiu tarsi iš naujo atgimsta Viduramžiais populiarūs ir aktuali mirties tematika – renesansišką nuostatą „gyvenk šia diena“ (<i>carpe diem</i>) keičia raginimas „atmink, kad mirsi“ (<i>memento mori</i>), į gyvenimą žvelgiama per amžinybės prizmę. Baroko literatūra Lietuvoje kurta lotynų, lietuvių, lenkų, rusėnų kalbomis, plėtoti įvairūs literatūros žanrai, iš kurių populiariausia buvo proginė literatūra. Vieni svarbiausių literatūros šaltinių buvo Biblija ir antikinė literatūra, kurios vaizdiniai buvo krikščioninami, interpretuojami alegoriškai. Paskaitoje Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės Baroko literatūros specifika ir ypatumai bus atskleidžiami pasitelkiant žinomiausius kūrėjus: garsų Europos poetą, literatūros teoretiką, jėzuitą Motiejų Kazimierą Sarbievijų, originalaus pamokslų rinkinio lietuvių kalba pradininką jėzuitą Konstantiną Sirvydą, istoriką, teologą, jėzuitą Albertą Kojalavičių-Vijūką, taip pat vieną iš vėlyvojo Baroko autorių, pamokslininką Mykolą Olševskį.	
5.	PASKAITA	„Vilniaus vėlyvojo baroko architektūros mokykla ir jos sklaida“	Istorija / Paveldas	Dr. Auksė Kaladžinskaitė-Jocienė (Lietuvos kultūros tyrimų institutas).	Vilniaus vėlyvojo Baroko architektūra – ypatingas Lietuvos kultūros reiškinys. Jo savitumas XVIII a. Europos kontekste pastebėtas ir įvertintas dar XX a. pirmoje pusėje. Pirmųjų tyrinėtojų dėka istoriografijoje	https://www.youtube.com/watch?v=Y-o4k7YdfRg

					įtvirtintas ir Vilniaus baroko mokyklos terminas, padedantis apibūdinti vietinio vėlyvojo baroko stiliaus išskirtinumą ir jam būdingus požymius. Vilniaus vėlyvojo baroko architektūros stiliaus atmaina susiformavo XVIII a. antrame ketvirtyje, o jos ištakos siejamos su daugiataute miesto socialine aplinka. Vėlyvojo baroko vilnietišku bruožu turi detalės ir savita visumos aura, o būdingos ypatybės ryškiausiai atsiskleidė sakralinėje architektūroje. Tokia stilistika plačiai pasklido Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje – nuo Žemaitijos iki Mogiliavo. Paskaitoje bus aptariami šie klausimai – kokios ypatingos sąlygos susiklostė XVIII a. pradžios Vilniuje ir lėmė mokyklos susiformavimą, kas buvo pagrindiniai mokyklos lyderiai, kokios priežastys braižė mokyklos sklaidos žemėlapi ir kurių Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės regionų architektūra patyrė ryškiausių Vilniaus baroko mokyklos įtaką?	
2021 metai						
1.	PASKAITA	„Apie balsą Viduramžiais“	Meninis ugdymas / Muzika / Istorija	Lektorė Emilė Ribokaitė (Lietuva, Šveicarija)	Kaip sužinoti apie tų laikų, kai dar nebuvo garso įrašų, vokalinės subtilybės? Kiek vokalinės laisvės galėjo turėti Viduramžių dainininkas? Ir kaip to meto publikos galėtų būti sutiktas šiuolaikinis operos solistas? Kalbant apie Viduramžių muziką, iškyla įvairių klausimų, tad apžvelgsime pagrindinius to meto vokalinės muzikos aspektus ir drauge išbandysime kone tūkstančio metų senumo muzikos improvizacijos būdus, kurie gali nustebinti šiuolaikinį klausytoją.	https://www.valdovurai.lt/lankytojam/edukacija/aktualijos/paskaita-apie-balsa-viduramziais2021 Pateiktis saugoma muziejaus serveryje
2.	PASKAITA	„Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė“	Istorija / Pilietinis ugdymas	Lektorė dr. Ramunė Šmigelskytė-Stukienė (Valdovų rūmų muziejus)	1791 m. gegužės 3 d. Abiejų Tautų Respublikos seimo priimtas Valdymo įstatymas viešojoje erdvėje neretai vis dar	https://www.valdovurai.lt/lankytojam/renginiai/paskaita-

		1791 m. konstitucijos epochoje“			įvardijamas „Lietuvos antkapiai“, „bajoriškų laisvių karstu“ ar dokumentu, iš politinės istorijos lauko ištrynusiu Lietuvos vardą. Kiek pagrįsti tokie vertinimai ir kas lėmė šių mitų susiformavimą ir jų gajumą? Kuo gyveno ir kokias viltis puoselėjo XVIII a. antrosios pusės Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės visuomenė? Kas buvo pagrindiniai pokyčių Abiejų Tautų Respublikoje iniciatoriai ir kokias valstybės ateities vizijas jie kūrė? Kokie Ketverių metų (1788–1792) seime priimti pertvarkymai sulaukė palaikymo ir buvo įgyvendinti, o kas kėlė Lietuvos piliečių nerimą? Kaip buvo rengiamas ir priimamas 1791 m. spalio 20 d. įstatymas – Abiejų Tautų tarpusavio įžadas ir kodėl šis dokumentas buvo „pamirštas“ tiek XIX a., tiek ir XX a. pirmosios pusės istoriografijoje? Atsakymų į šiuos ir kitus klausimus ieškoma paskaitoje, pristatančioje politinius, ekonominius, socialinius ir kultūrinius pokyčius, vykusius Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje 1791 m. gegužės 3 d. konstitucijos epochoje.	lietuvas-didzioji-kunigaikstyste-1791-m-konstitucijos-epochoje https://www.youtube.com/watch?v=dWB7fViuuI
3.	SEMINARAS (pedagogų kvalifikacijos tobulinimo programa „Įtraukaus pažinimo ugdymas muziejuje: interaktyvūs mokymo(si) modeliai“)	IV modulis: „Retrospektyvinio naratyvo kūrimas: valdovų rezidencija Vazų valdymo metais“	Istorija / Pilietinis ugdymas / Dailė / Muzika / Pradinis ugdymas	Jungtinė Valdovų rūmų muziejaus lektorių komanda	Temos: • Vazos – kas jie?, • Vazų inovacijos valdovų rezidencijoje Vilniuje (remiantis archeologinių radinių duomenimis), • Dvaras ir miestas XVII a., • Šventės valdovo rezidencijoje Vazų valdymo metais. Praktinė dalis: • Mano pirmoji opera, • Pavanos žingsniu: senojo šokio studija.	https://media.valdovurumai.lt/m/files/11.04%20IV%20modulis_programa.pdf Pateiktys saugomos muziejaus serveryje Aprašai (praktinė dalis) https://media.valdovurumai.lt/m/files/educacija(3-6metu).pdf

						https://media.valdovurumai.lt/m/files/edukacija/edukacija2022(9-12).pdf
4.	KONFERENCIJA	„Tėvynės laisvės aušra – 1791 m. gegužės 3 d. konstitucija. Genezė. Turinys. Reikšmė“	Istorija / Pilietinis ugdymas / Dailė / Literatūra	Dr. Ramunė Šmigelskytė-Stukienė (Valdovų rūmų muziejus) Lektoriai (I diena): dr. Andrej Macuk (Europos humanitarinis universitetas), prof. dr habil. Andrzej Stroynowski (Čenstakavos Jono Dlugošo universitetas), prof. dr habil. Andrzej Zakrzewski (Varšuvos universitetas), doc. dr. Robertas Jurgaitis (Lietuvos istorijos institutas, VDU), prof. dr. Valdas Rakutis (Lietuvos Respublikos Seimas, Klaipėdos universitetas), prof. dr habil. Richard Butterwick-Pawlikowski (Londono universiteto koledžas), dr. Adam Stankevič (Lietuvos istorijos institutas). Lektoriai (II diena): prof. dr habil. Ewa Kula (Kelcų J. Kochanovskio universitetas),	Konferencijos pranešimai apima parlamentarizmo raidą, 1791 m. Konstitucijos genezę ir turinį, Konstitucijos recepciją to meto ir šiuolaikinėje visuomenėje, Apšvietos epochos raštiją ir meną, visuomenės pilietinį ugdymą ir švietimo istorijos klausimus. Temos (I diena): Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės priešėiminiai seimeliai valdant Augustui III, Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės pasiuntinių indėlis priimant įstatymus 1784 m. Gardino seime, Netikras Valdymo įstatymo pirmumas – apie Korsikos konstituciją dar kartą, Įstatymų leidžiamosios valdžios samprata ir ribos Abiejų Tautų Respublikos 1791 m. gegužės 3 d. konstitucijoje, Gegužės 3-iosios konstitucijos įtaka Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės gynybai ir saugumui, Abiejų Tautų tarpusavio įžadas – politinės kalbos analizė, Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės teismų reforma Ketverių metų Seime. Temos (II diena): Jaunimo pilietinio ugdymo projektai Tautinės edukacinės komisijos dokumentuose iki 1783 m. [1781 m.] Nuostatų paskelbimo, Švietimo problemos Ketverių metų seimo publicistikoje, Apie ką kalbėjo Konstitucijos šventės?, Konstitucijos epochos architektūra ir architektai,	https://media.valdovurumai.lt/m/files/renginiai/Konstitucija_programa_21.10.13_LS.pdf https://www.youtube.com/watch?v=PCZFqnasom8 https://www.youtube.com/watch?v=bh4HbPydSx0

				prof. dr habil. Katarzyna Dormus (Krokuvos pedagoginis universitetas, dr. Lina Balaišytė (Lietuvos kultūros tyrimų institutas), doc. dr. Rasa Butvilaitė (VDA), akad. dr. (hp) Rūta Janonienė (VDA), Dalia Tarandaitė (LNDM), dr. Ramunė Šmigelskytė-Stukienė (Valdovų rūmų muziejus), dr Vadzim Anipiarkou (Europos humanitarinis universitetas	• Maliatyčių bažnyčia kaip katalikų vienybės simbolis, • Stanislovo Augusto Poniatovskio portretai Lietuvos rinkiniuose, • Abiejų Tautų tarpusavio įžadas viešojoje komunikacijoje 1791–1792 m., • Abiejų Tautų tarpusavio įžadas užsienio valstybių diplomatų Varšuvoje akimis	
5.	PASKAITA	„Bona Sforca ir Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė: nuo politikos iki kultūros“	Istorija / Pilietinis ugdymas	Lektorė Rasa Leonavičiūtė-Gecevičienė (Valdovų rūmų muziejus)	Lietuvos didžioji kunigaikštienė ir Lenkijos karalienė Bona Sforca (1494–1557) – išskirtinė asmenybė Lietuvos istorijoje, jos įtaka šalies politinei, ekonominei ir kultūrinei raidai itin reikšminga, apėmusi daugybę valstybės raidos sričių. Tai moteris, tapusi viena stambiausių XVI a. pirmosios pusės žemvaldžių, kovojusi dėl Jogailaičių dinastijos gerovės, stipriai paveikusi Renesanso kultūros sklaidą Lietuvoje. Paskaitoje pristatoma, kaip jauna italė sugebėjo taip sėkmingai įsilieti į valstybės reikalus ir įgyti tiek galios, kokius pėdsakus ji paliko Lietuvoje.	https://www.youtube.com/watch?v=pkIrfbmeyc
6.	PASKAITA	„Valdovės Bonos sodai“	Gamtos mokslai / Istorija /	Lektorė dr. Rūtilė Pukienė (Valdovų rūmų muziejus)	Paskaitoje Vakarų Europos sodų raidos kontekste pristatomas Lietuvos ir Lenkijos valdovės Bonos Sforcos iniciatyva šalia Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rezidencijos Vilniuje užveistas sodas, supažindinama su iš Italijos atvežtomis sodų veisimo, naujų	https://www.youtube.com/watch?v=QQyIytlWAUo&t=456s

					augalų auginimo ir populiarinimo inovacijomis, taip pat aptarti pokyčiai, kuriuos lėmė naujų augalų veislių auginimas ir daržų šalia pilies užveisimas.	
7.	DISKUSIJA	„Su Lietuva širdyje. Paramos Tėvynei tradicija“	Istorija / Pilietinis ugdymas	Diskusijos dalyviai: Vilniaus arkivyskupas metropolitas Gintaras Grušas, dr. Ramūnas Kondratas, Edmundas Kulikauskas, dr. Dalia Cidzikaitė, istorikai dr. Alfonsas Eidintas ir prof. dr. Juozas Skirius. Renginį veda dr. Živilė Mikailienė (Valdovų rūmų muziejus)	JAV lietuvių parama Lietuvai tapo svarbiu ramsčiu sunkiais istoriniais laikotarpiais siekiant atkurti Lietuvos valstybingumą, jį įtvirtinti ir išlaikyti. Kokia būtų Lietuva, jei nebūtų JAV lietuvių paramos Lietuvai tradicijos? Kaip ši tradicija gimė, kokias formas ji įgavo laikui bėgant? Kas skatino JAV lietuvius po 1990 m. grįžti į tėvynę ir pasišvesti darbui dėl Lietuvos? Diskusijoje nagrinėjami šie ir kitokio pobūdžio klausimai.	https://www.youtube.com/watch?v=pUjRPEz7PGk
8.	SEMINARAS (pedagogų kvalifikacijos tobulinimo programa „Įtraukaus pažinimo ugdymas muziejuje: interaktyvūs mokymo(si) modeliai“)	III modulis: „Mokymasis per patirtį: Renesansas Vilniaus valdovų dvare: kasdienybė ir šventė“	Istorija / Pilietinis ugdymas / Dailė / Muzika / Pradinis ugdymas	Jungtinė Valdovų rūmų muziejaus lektorių komanda	Temos: • Renesanso valdovai, • Bona Sforca – valdovė, pakeitusi dvaro tradicijas, • Išlepęs karalaitis ar kalnus verčiantis valdovas? Žygimanto Augusto pėdsakai Vilniaus pilių teritorijoje, • Neįtikėtina, bet tiesa. Žygimanto Augusto gobelenai Vilniaus rezidencijoje. Praktinė dalis: • Simbolis, liudijantis šlovę: monogramos kūrimo dirbtuvės, • Žygimanto Augusto pasaka: meninio naratyvo kūrimas	Programa ir pateiktys saugomos muziejaus serveryje Aprašai (praktinė dalis) https://media.valdovurumai.lt/m/files/edukacija/edukacija2022(5-8).pdf https://media.valdovurumai.lt/m/files/edukacija/edukacija2022(1-4).pdf
9.	DISKUSIJA (pokalbis)	„ORIGO ET ARMA. Pokalbis apie Lietuvos kilmingųjų heraldiką“	Istorija / Pilietinis ugdymas	Pokalbio dalyviai: prof. dr. Rimvydas Petrauskas (Vilniaus universitetas), doc. dr. Edmundas Rimša,	Kilmė (lot. <i>origo</i>) ir herbas (lot. <i>arma</i>) buvo ypač svarbūs Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės, kaip ir kitų Europos šalių, kilmingųjų gyvenime. Jie išskyrė privilegijuotus visuomenės narius ir neretai	https://www.facebook.com/valdovurumai/videos/734233717534351

				dr. Jolita Liškevičienė (VDA), dr. Agnė Railaitė-Bardė (Lietuvos istorijos institutas). Moderatorė: prof. dr. Ramunė Šmigelskytė-Stukienė (Valdovų, rūmų muziejus)	buvo naudojami kaip vizitinė kortelė ar net propaganda siekiant ambicingų giminės tikslų. Genealoginė samprata ir atmintis buvo svarbūs sraigtai, padėję sukurti didelio masto socialiniam, politiniam ir kultūriniam mechanizmui. Heraldika ir genealogija galėjo būti šių dienų darbų aplanko (angl. <i>portfolio</i>) atitinkmuo. Kaip jis buvo formuojamas ir viešinamas? Kokią reikšmę turėjo sena, garbinga, neretai legendinė kilmė aristokratijos atstovams? Kokiu principu būdavo sudaromi kilmingųjų jungtiniai herbai? Kodėl jų heraldikoje karaliavo ne viena fantastinė būtybė, o herbą neretai laikydavo ant patrankos sėdintis karys? Kiek spaudų galėjo turėti vienas kilmingasis ir kaip radosi genealoginiai medžiai? Pokalbio dalyviai dalysis savo išvalgomis apie šiuos ir kitus pristatomoje dr. Agnės Railaitės-Bardės knygoje analizuojamus kilmingųjų genealoginės savimonės ir heraldikos reikšmės kilmingųjų gyvenime aspektus.	
10.	PASKAITA	„JAV lietuviai ir jų paramos Lietuvai istorija“	Istorija / Pilietinis ugdymas	Prof. dr. Juozas Skirius (Vytauto Didžiojo universitetas, Lietuvių išeivijos institutas)	Paskaitoje pristatomos lietuvių emigracijos priežastys ir raida XIX–XXI amžiuje, išryškintos pagrindinės išeivijos bangos ir jų specifika. Remiantis naujausiais tyrimais, supažindinama su lietuvių įsikūrimu JAV, lietuviškų centrų susidarymu, religine ir kultūrine veikla (lietuviškų parapijų kūrimu, organizacijų steigimu, laikraščių ir knygų leidyba). Ypatingas dėmesys skiriamas JAV lietuvių paramos Lietuvai tradicijai atskleisti: pristatoma išeivijos kultūrinė ir propagandinė pagalba carinės Rusijos valdomai Lietuvai ir jos gyventojams, politinė ir finansinė parama atsikuriančiai Lietuvai po 1918 m., Lietuvos tautininkų valdžios pastangos remti išeiviją.	https://www.facebook.com/valdovurumai/videos/270111531608006

					Taip pat išskiriama JAV lietuvių veikla Lietuvos sovietinės okupacijos laikotarpiu, kalbama apie Lietuvos ir išeivijos ryšius po Kovo 11-osios.	
11.	E-PAMOKA „Vaikai vaikams apie Lietuvos istoriją“	Kas buvo J. K. Chodkevičius?	Istorija / Pilietinis ugdymas	Dr. Nelija Kostinienė (Valdovų rūmų muziejus), Melkio mokyklos mokiniai	Nuotaikingas vaikų pasakojimas apie drąsų karvedį ir mecenatą Joną Karolį Chodkevičių.	https://www.youtube.com/watch?v=rzUPEOCc240&t=15s
12.	DISKUSIJA	„Italija Lietuvos valdovų ir didikų gyvenime“	Istorija	Diskusijos dalyviai: Daiva Mitrulevičiūtė, dr. Ramunė Šmigelskytė-Stukienė, dr. Vydas Dolinskas (Valdovų rūmų muziejus), dr. Jolita Sarcevičienė (Lietuvos istorijos institutas)	Temos: • Lenkijos karaliaus ir Lietuvos didžiojo kunigaikščio Vladislovo Vazos kelionė į Italiją, • Mykolo Kleopo Oginskio gyvenimas Italijoje, • Teofilės Konstancijos Radvilaitės-Moravskos kelionė į Italiją.	https://www.facebook.com/valdovurumai/videos/890300308190156
13.	PASKAITA	„Valdovų rūmų latrinos – šimtmečio kasdienybės istorijos atspindys“	Istorija	Lektoriai: Egidijus Ožalas, Dovilė Urbonavičiūtė-Jankauskienė (Valdovų rūmų muziejus)	Vykstant Lietuvos didikų kunigaikščių rūmų tyrimams surastos 7 latrinos. Kelių tipų latrinos išsiskiria uždara archeologine struktūra, kai aptinkami neperkasti, su kitų laikotarpių radiniais nesumaišyti archeologinių radinių kompleksai. Dėl specifinės latrinų užpildo grunto sudėties čia patekę daiktai tarsi užkonservuojami ir gerai išsilaiko. Latrinose surastų radinių kolekcija apima keletą tūkstančių įvairių dirbinių, didelė jų dalis – išskirtiniai, prabangos daiktai. Tai importiniai balto molio indai, gaminiai iš rytietiškos <i>iznik</i> keramikos, Italijos majolikos, Portugalijos fajanso, Vakarų Europos stiklo taurės, dvariškių aprangos (aksomo, vilnos, šilko) ir odinės avalynės liekanos, jų mitybos atliekos (austrių geldelės, vaisių kauliukai, uogų sėklytės), šukos iš dramblio kaulo, vėplio ilties ir pan. Šie gausūs radiniai atspindi bemaž	https://www.facebook.com/valdovurumai/videos/228688009066128

					šimtmečio laikotarpio Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rūmų materialinę kultūrą ir jos lygmenį, iliustruoja neeilines rūmų gyventojų galimybes, viena vertus, nulemtas jų socialinio statuso, kita vertus, tą statusą ir atspindėjusias. Taip pat parodo ir plačius kultūrinius ryšius tiek su Vakarų Europa, tiek su Osmanų imperijos centrais.	
14.	PASKAITA	„XIV a. kovų dėl Vilniaus pilių byla, arba kaip dendrochronologiniai „įkalčių“ tyrimai patvirtino istorinių šaltinių liudijimus“	Istorija	Lektorė dr. Rūtilė Pūkienė (Valdovų rūmų muziejus)	Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės sostinė Vilnius XIV a. antroje pusėje tapo suintensyvėjusių karinių veiksmų vieta. Kryžiuočių ordino žygiai nuo 1365 m. pradėjo siekti Vilniaus apylinkes. Mirus Lietuvos didiesiems kunigaikščiams Algirdui ir Kęstučiui, dėl Vilniaus pilių kovojo jų paveldėtojai Vytautas ir Jogaila. Iš istorinių šaltinių žinome apie 1377, 1383, 1390, 1394 ir 1402 m. pilių puolimus. Šis neramus laikotarpis Vilniaus Žemutinės pilies teritorijoje paliko ryškius pėdsakus ir susikaupusį turtingą kultūrinį sluoksnį. Dendrochronologinis išlikusių medinių konstrukcijų tyrimas atskleidė, kad konstrukcijų datos koreliuoja su puolimų datomis. Paskaitoje bus pristatomas šių „įkalčių“ dendrochronologinis datavimas ir apžvelgiama, kokių naujų žinių jis pateikė apie šį svarbų, bet mažai pažįstamą periodą.	https://www.facebook.com/valdovurumai/videos/535272200978995
15.	SEMINARAS (pedagogų kvalifikacijos tobulinimo programa „Įtraukaus pažinimo ugdymas muziejuje:	II modulis: „Istorijos šaltinių tyrimas ir interpretavimas: valdovų rezidencija Vilniuje valdant Jogailaičių dinastijos valdovams XVI a.“	Istorija / Pilietinis ugdymas / Dailė / Muzika / Pradinis ugdymas	Jungtinė Valdovų rūmų muziejaus lektorių komanda	Temos: • Valdovų rezidencijos Vilniuje plėtra XV a. pab. – XVI a. pradžioje (remiantis archeologiniais tyrinėjimais), • Lokalios aplinkos tyrimo modelis: tarp rytų ir vakarų: Vilnius – daugiakultūrinis miestas), • Makroistorinio tyrimo metmenys: Jogailaičių Europa,	Programa ir pateiktys saugomos muziejaus serveryje

	interaktyvūs mokymo(si) modeliai“)				• Valdžia ir galia (Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės teisiniai dokumentai, valdymo institucijos). Praktinė dalis: • Nuo Gedimino iki Žygimanto Augusto: genealoginio medžio konstravimas, • Herbas – praeities liudytojas.	
16.	VIRTUALUS PARODOS PRISTATYMAS	„Kariauti pratusi tauta. Lietuvių karinis elitas XIII–XIV a.“	Istorija	Dr. Aleksiejus Luchtanas (Vilniaus universitetas)	Kviečiame virtualiai pavaikštinėti po parodą, skirtą lietuvių kariniam elitui, ir kartu su archeologu dr. Aleksiejumi Luchtanu leisti į turiningą ekskursiją. Per virtualų pasivaikščiojimą išgirsite įdomių detalių apie parodoje „Kariauti pratusi tauta. Lietuvių karinis elitas XIII–XIV a.“ eksponuojamas vertybes, taip pat galėsite daugiau sužinoti apie ankstyvųjų ginklų gamybos subtilybes, anuometinio kario aprangos elementus, nešiojimo ypatumus arba specifinius gyvenimo ir laidosenos papročius. Doc. dr. Aleksiejus Luchtanas – vienas ryškiausių šalies archeologų, kurio pagrindinė mokslinės veiklos sritis – bronzos ir ankstyvojo geležies amžiaus (I tūkstantmetis pr. Kr.) bei ankstyvųjų viduramžių gyvenviečių ir laidojimo paminklų tyrinėjimai. Didelę dalį savo profesinės veiklos archeologas skyrė ir vieno iš valstybės formavimosi laikotarpio centrų, Kernavės senosios gyvenvietės, tyrimams. Valstybės kūrimosi laikotarpio karys – ir šios parodos epicentras. Kur ir kuo jis gyveno? Prieš ką ir kokiais ginklais kariavo? Į šiuos ir kitus klausimus atsakymų buvo ieškoma per šią virtualią ekskursiją.	https://www.youtube.com/watch?v=IqCVqakMspg
17.	PASKAITA	„Lietuvių karių kalavijai Lietuvos Didžiosios	Istorija	Lektorius: Aleksandras Strelčenko (Rusija)	Paskaita skirta XII a. pabaigoje – XIV a. pirmame ketvirtyje lietuvių karių naudotų kalavijų ypatybėms ir raidos tendencijoms	https://www.youtube.com/watch?v=UW-RqIir9Qw

	(rusų kalba su lietuviškais subtitrais)	Kunigaikštystės kūrimosi laikotarpiu“			apžvelgti. Remiantis archeologine medžiaga bus analizuojamos šių ginklų efesų formos bei geležtės, pasakojama, kaip keitėsi lietuvių kalavijai kuriantis ir stiprėjant Lietuvos valstybei. Išskirtinis dėmesys skiriamas Desiukiškių kalavijams, atsiradusiems šiuo ypatingu laikotarpiu.	
18.	VIRTUALUS GALERIJOS PRISTATYMAS	Dr. Prano Kiznio paveikslų galerija – dovana Valdovų rūmų muziejui	Istorija / Meninis ugdymas	Daiva Mitrulevičiūtė (Valdovų rūmų muziejus)	Ši paveikslų galerija suformuota iš vienoje tarptautinėje parodoje eksponuotų kūrinių, kuriuos nutapė venecijiečiai, lombardiečiai, romiečiai, florentiečiai, sieniečiai, kalabriečiai, flamandai, taip pat graikų ir lenkų kilmės dailininkai. Valdovų rūmų muziejaus ir mecenato dr. Prano Kiznio sutarimu ši įspūdinga kolekcija nuo dabar bus eksponuojama tik jai skirtoje salėje, kuri ir istoriniais laikais buvo itin svarbi ir didžiausia rūmų erdvė, nes buvo greta barokinės Sosto menės, o joje vyko svarbiausios Lietuvos didžiųjų kunigaikščių iškilmės, šventės. Dalį paveikslų pramonininkas dovanoja Valdovų rūmų muziejui, tokiu būdu norėdamas praturtinti Lietuvos nacionalinius kultūros bei meno rinkinius, kiti perduodami saugoti ir nuolat eksponuoti dvidešimčiai ir daugiau metų. Antro maršruto „Atkurti istoriniai interjerai“ ekspozicijoje įkurdinta nauja paveikslų galerija įvaizdina Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rezidencijos erdves (beje, kaip mini rašytiniai šaltiniai, XVI–XVII a. Vilniaus rūmų vienoje ar keliose salėse tikrai buvo Jogailaičių ir Vazų dinastijų valdovų kaupta paveikslų galerija).	https://www.facebook.com/valdovurumai/videos/747569559230697
19.	DISKUSIJA	„Tėvynės ir laisvių tvirtovė“. 1791 m.	Istorija / Pilietinis ugdymas	Diskusijos dalyviai: prof. Vytautas Landsbergis, prof. Tomas	Gegužės 3 d. konstitucijos ir Tarpusavio įžado epocha Abiejų Tautų Respublikoje: istorija, paveldas, atmintis	https://www.youtube.com/watch?v=XCqjUeSJGjQ&t=4794s

		gegužės 3 d. konstitucijos sukaktis		Venclova, prof. Andrzej B. Zakrzewski, prof. Richard Butterwick-Pawlikowski, dr. Mindaugas Kvietkauskas, prof. Alvydas Nikžentaitis ir kt.	Moderatoriai – dr. Ramunė Šmigelskytė-Stukienė, Virginijus Savukynas	
20.	VIRTUALI DISKUSIJA	Knygos „1791 m. gegužės 3 d. Konstitucija. Abiejų Tautų Respublikos testamentas“ pristatymas	Istorija / Pilietinis ugdymas	Diskusijos dalyviai: prof. dr. R. Batervikas-Pavlikovskis (Londono universiteto koledžas), prof. dr. Alfredas Bumblauskas (Vilniaus universitetas), prof. dr. Michalas Kopčynskis (Michał Kopczyński, Varšuvos universitetas), doc. dr. Robertas Jurgaitis (Lietuvos istorijos institutas). Diskusijos moderatorius: Rimvydas Valatka	Lietuvos visuomenėje iki šiol lūžta ietys diskutuojant, kaip reikėtų vertinti 1791 m. gegužės 3 d. konstituciją bei jos gynėjus. Ar Konstitucija sunaikino Lietuvos valstybingumo idėją? O gal šiai idėjai buvo palikta egzistencijos viltis? Kas buvo konstitucininkai – tikrieji Lietuvos patriotai ar jos išdavikai? Šiuos ir kitus klausimus vėl skatina svarstyti nauja profesoriaus Ričardo Baterviko-Pavlikovskio (Richard Butterwick-Pawlikowski) knyga „1791 m. gegužės 3 d. konstitucija. Abiejų Tautų Respublikos testamentas“.	https://www.youtube.com/watch?v=7pF_Eiur9A8
21.	VIRTUALI TARPTAUTINĖ KONFERENCIJA	„Marija Gimbutienė Lietuvoje ir pasaulyje: minint šimtąsias gimimo metines“	Istorija / Biologija (genetika) / Meninis ugdymas	Dr. Agnė Čivilytė (Lietuvos istorijos institutas), Gintautas Striška, dr. Ramunė Šmigelskytė-Stukienė (Valdovų rūmų muziejus) Lektoriai: prof. dr. Aleksandr Koško, prof. dr. Marzena Szmyt (Poznanės A. Mickevičiaus u-tas), prof. dr. Anthony Harding (Ekseterio universitetas),	Temos: • Marija Gimbutienė ir jos stepių indoeuropėjų vizija: priėmimas, atmetimas ir atgimimas, • Marija Gimbutienė, bronzos amžius ir kurganų hipotezė naujų tyrimų šviesoje, • Paleogenetikos duomenys patvirtina Kurganų kultūros žmonių migracijos į Rytų Baltijos kraštus hipotezę, • Deivės garbinimas ir šokis: ritualo tyrinėjimai Indijos priešistorėje ir antikoje, • Marijos Gimbutienės „nuotykių“ su priešistorės gintaru ir jų reikšmė mums,	https://www.youtube.com/watch?v=BGduCvfUO-8&t=5s

				prof. dr. Rimantas Jankauskas (Vilniaus universitetas), prof. dr. Sharada Shirinivasan (Pažangiųjų mokslų institutas, Indija), prof. dr. Janusz Czebreszuk (Poznanės A. Mickevičiaus u-tas), dr. Rasa Banytė-Rowell (Lietuvos istorijos institutas), dr. Eugenijus Saviščevas (Vilniaus universitetas), prof. dr. Naglis Kardelis (Vilniaus universitetas).	• Marijos Gimbutienės disertacija ir jos svarba: romėniškojo laikotarpio laidosena, • Marijos Gimbutienės Senovės Europa ir civilizacija kaip istorinio diskurso raktinis žodis, • Filosofijos užuomazgos Senosios Europos gyventojų pasaulėvaizdyje: apmąstant archeomitologines Marijos Gimbutienės rekonstrukcijas.	
22.	SEMINARAS (pedagogų kvalifikacijos tobulinimo programa „Įtraukaus pažinimo ugdymas muziejuje: interaktyvūs mokymo(si) modeliai“)	I modulis: „Kaip pažįstamas praeities paveldas: valdovų rezidencijos Vilniuje kūrimasis ir raida (XIV–XV a.)“	Istorija / Pilietinis ugdymas / Dailė / Muzika / Pradinis ugdymas	Jungtinė Valdovų rūmų muziejaus lektorių komanda	Temos: • Mokymasis netradicinėje erdvėje: kaip tam pasirengti ir efektyviai išnaudoti, • Lietuvos valdovų rezidencijos plėtra, remiantis naujausiais Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rezidencijos tyrimais, • Archeologinių radinių restauravimas, • Kai daiktai pasako savo gimimo datą: dendrochronologinis datavimas, • Radinių istorijos – tarpdisciplininių tyrimų galimybės (akmenys, brangakmeniai, metalai). Praktinė dalis: • Odinių kurpaičių pasakojimas, • Gediminaičiai: vaidiname legendą.	Programa ir pateiktys saugomos muziejaus serveryje Aprašai (praktinė dalis) https://media.valdovurumai.lt/m/files/edukacija/edukacija2022(seimos).pdf https://media.valdovurumai.lt/m/files/edukacija/edukacija2022(1-4).pdf
23.	PASKAITA	„Lietuvos valstybės priešaušrio ir XIII a. karyba“	Istorija	Dr. Manvydas Vitkūnas (Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija)	Remiantis archeologinių tyrimų ir rašytinių šaltinių duomenimis, paskaitoje aptariami svarbiausi baltų karybos bruožai Lietuvos valstybės priešaušryje – viduriniame ir vėlyvajame geležies amžiuje, – taip pat ir	https://www.youtube.com/watch?v=IlhRL9SvibA&list=PLobU_Pm9Hmxkvo325_koy1

					XIII a. Lietuvos karyba. Ieškoma atsakymų į klausimus, ar gana fragmentiškų šaltinių pakanka norint atsekti karių naudotą taktiką, rekonstruoti aprangos ir ginkluotės kompleksus. Pristatomi pranešimo autoriaus ir dailininko Šarūno Miškinio sukurti baltų karių rekonstrukciniai piešiniai.	4xPDBJYCoSZ&index=3&t=270s
24.	PASKAITA	„Lietuvių ginkluotės bruožai ir pagrindinės tendencijos XIII–XIV a.“	Istorija	Dr. Paulius Bugys (Valdovų rūmų muziejus)	Apie XIII–XIV a. lietuvių ginkluotę istorijos šaltiniai pasakoja itin lakoniškai. Vienintelis kelias sužinoti šiek tiek daugiau – išsami archeologinių duomenų analizė, pasitelkiant tarpdisciplininių tyrimų duomenis, gretutinių mokslų šaltinius ir kaimyninių šalių analogijas. Paskaitoje pristatomas tarpdisciplininių tyrimų metu atskleistas XIII–XIV a. lietuvių ginkluotės vaizdas ir pagrindiniai jos bruožai to meto Europos karybos kontekste.	https://www.youtube.com/watch?v=A_sFprP5PY&list=PLobU_Pm9Hmxkvo325_koy14xPDBJYCoSZ&index=4&t=19s
25.	PASKAITA	„Vasario 16-osios akto signatarai ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valstybingumo tradicija“	Istorija / Pilietinis ugdymas	Dr. Rimantas Miknys (Lietuvos istorijos institutas)	Lietuvos Taryba 1918 m. vasario 16 d. Vilniuje pasirašytu Lietuvos Nepriklausomybės Aktu skelbė, kad atkuriamą Lietuvos valstybę, ji atsižada visų valstybinių ryšių, kada nors buvusių su kitomis tautomis. Paskaitoje dalijamasi išvalgomis apie Vasario 16-osios dokumentą pasirašiusių signatarų požiūrį į Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės valstybingumo tradicijos panaudojimą konstruojant moderniosios Lietuvos valstybingumą. Daugiausia dėmesio skiriama veiklai tų signatarų, kurie iki šiol žinomi dėl savo autoriteto arba išskirtinių gebėjimų vertinti to meto politinę bei geopolitinę Lietuvos situaciją. Tai Jonas Basanavičius, Antanas Smetona bei Mykolas Biržiška. Tokį pasirinkimą nulėmė įsitikinimas, kad negalima nuneigti lietuvių tautinio sąjūdžio metu Jono Basanavičiaus pelnyto tautos patriarcho vardo,	https://www.youtube.com/watch?v=SDOGbkOdVyE&t=1s

					Antano Smetonos, kaip tiesioginio Vinco Kudirkos idėjų (pirmiausia – tautos vienybės idėjos) įgyvendintojo, o Mykolo Biržiškos – kaip pripažinto subtilaus politinės tradicijos ir modernybės jungties ypatybių žinovo, autoriteto.	
26.	VIRTUALIOS EDUKACINĖS DIRBTUVĖS	„Smagioji trispalvė“	Istorija / Meninis ugdymas	Vida Kaunienė (Valdovų rūmų muziejus)	Kviečiame į lietuviškos trispalvės juostelės dirbtuves. Priminsime vieną iš seniausių būdų ir Jūsų rankose siūlų gijos smagiai susivys į simbolinę juostelę. Jums reikėtų turėti geltonos, žalios ir raudonos spalvos siūlų. Jei šiuo metu neturite siūlų arba jie ne Lietuvos valstybinės vėliavos spalvų, ne bėda – draugėn suvykite turimas spalvas. Juk šią dieną svarbiausias – bendrystės jausmas!	https://www.facebook.com/valdovurumai/videos/1306840909690458
27.	PASKAITA	„Brangakmeniai XIII a. pab. – XVII a. Vilniuje“	Istorija / Meninis ugdymas	Dokt. Rasa Valatkevičienė (Valdovų rūmų muziejus, Vilniaus universitetas)	Turtingą Vilniaus miesto praeitį liudija tūkstančiai archeologinių radinių, bet brangieji akmenys – itin reti. Brangakmeniai visada buvo vertinami, jais žavėtasi, tikėta, kad jie turi ypatingų, mistiškų galių: saugoti nuo nelaimių ir ligų, pritraukti sėkmę ir laimę, suteikti jėgų ir išminties. Kas žinoma apie brangakmenius senųjų laikų Vilniuje? Kiek jų rasta? Ar visi jie yra tikri, ar nepasitaikė klastočių? Kokius dirbinius jie puošė? Atsakymus į visus šiuos klausimus išgirsite paskaitoje.	https://www.youtube.com/watch?v=6UIp1hwnCig
28.	VIRTUALUS EDUKACINIS UŽSIĖMIMAS	„Kviečiame itališko deserto“	Istorija	Dr. Nelija Kostinienė (Valdovų rūmų muziejus), Gian Luca Demarco	Kviečiame mokytis kepti šį valdovės Bonos Sforcos ir jos vaikų pamėgtą desertą, gamintą pagal dar XIV a. vienuolyne sukurtą receptą. Lietuviškoje virtuvėje esama daug iš svetur atkeliavusių patiekalų. Artėjant Užgavėnėms, kviečiame paragauti deserto, su kuriuo Lietuvą supažindino būsimoji valdovė Bona Sforca (1494–1557). Apdairioji italė, vykdamą į vyro	https://www.facebook.com/page/125379923659/search/?q=itali%C5%A1ko%20deserto

					Žygimanto šalį, iš Bario atsigabeno tai, kuo buvo įpratusi naudotis savo namuose. Išlavintą skonį turėjusios Bonos motinos – Izabelės Sforcos virtuvėje dirbo išradingi virėjai. Bario apylinkės garsėjo puikiu alyvuogių aliejumi, Sforcų valdose klestėjo vynuogynai, apelsinmedžiai auksinį derlių davė dukart per metus, o tolėliau nuo jūros gerai derėjo kviečiai. Bario dvare virėjai naudojo daug rytietišku prieskonių, nes per uostą iš Rytų vedė kelias į šiaurines Italijos žemes. Rūmų kepėjai negalėjo atsispirti pagundai sukurti viską nors naujo, skanaus ir paslaptingo. Žinome, kad Bona nuo vaikystės mėgo įvairius miltinius saldumynus, gardintus vynuogių misa, medumi ir vyšnių uogiene. Vienas jų – unikalūs, iš Ortonos miestelio apylinkių (Abrucų regiono) kilę vafliai <i>Nevole</i>, kurių receptas kartu su valdove atvyko į jos naująją tėvynę.	
29.	PASKAITA	„Vilniaus pilys istoriniuose šaltiniuose: nuo Gedimino iki Aleksandro Jogailaičio“	Istorija	Eimantas Gudas (Valdovų rūmų muziejus)	Paskaitoje išsamiai atskleidžiama ankstyvoji Vilniaus pilių istorija parodant, kad nuo pirmojo Vilniaus pilių paminėjimo istoriniuose šaltiniuose – 1323 m. raštuose Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino laiškuose, šios pilys buvo Lietuvos politinis centras, o 1387 m. Jogailai suteikus privilegiją Vilniaus vyskupui, Vilniaus Žemutinė pilis tapo ir Lietuvos religiniu centru. Būtent toje epochoje Vilniaus pilys išryškėjo ir kaip elitinės kultūros centras, ir kaip neįveikiama tvirtovė.	https://www.youtube.com/watch?v=4JdtsiRMYqs&list=PLobU_Pm9Hmxkvo325_koy14xPDBJYCoSZ&index=7&t=2s
30.	PASKAITA	„Vilniaus Ankstyvoji mūrinė pilis. Svarbiausi statiniai“	Istorija	Egidijus Ožalas (Valdovų rūmų muziejus)	Paskaitoje pristatoma Vilniaus Ankstyvosios mūrinės pilies istorija. Tai seniausia žinoma mūro pilis dabartinėje Lietuvos teritorijoje. Didžiausia šios pilies plėtra vyko XIV a. pradžioje (apie 1325–1327 m.), kai Lietuvą	https://www.youtube.com/watch?v=bp8hnbLpRpI&list=PLobU_Pm9Hmxkvo325_koy14xPDBJYCoSZ&index=7&t=2s

					valdė didysis kunigaikštis Gediminas. Tuomet buvo pastatyti pilies vakarinės dalies vartų bokštai ir gynybinės sienos. XIV a. pabaigoje ši pilis buvo išplėsta į Vilniaus Žemutinę pilį. Tačiau dvidešimt metų Vilniaus Žemutinės pilies teritorijoje trukę archeologiniai tyrimai atskleidė, kad ankstyviausius Lietuvos teritorijoje mūro įtvirtinimus Pilies kalno papėdėje Vilniaus centre statė dar Gedimino pirmtakai, prie Lietuvos valdžios vairo XIII a. pabaigoje stoję Gediminaičių dinastijos pradininkai.	4xPDBJYCoSZ&index=8&t=595s
31.	VIRTUALIOS KŪRYBINĖS DIRBTUVĖS	„Sapnuoju Vilnių“	Istorija / Meninis ugdymas	Daiva Tuinylienė (Valdovų rūmų muziejus)	Kai už lango žvarbu, o muziejuje susitikti negalime, mažus ir didelius Valdovų rūmų muziejaus bičiulius kviečiame prisijungti prie virtualių kūrybinių dirbtuvių „Sapnuoju Vilnių“. Pasitelkę savo fantaziją ir išmonę bei istorines žinias, iš spalvoto popieriaus gaminsime ir susikurtame Šventaragio slėnyje apgyvendinsime legendos apie Vilniaus įkūrimą veikėjus. Popieriuje atgijęs didysis kunigaikštis Gediminas, geležinis vilkas, tauras ir krivis Lizdeika padės mums atkurti kelių šimtų metų senumo legendinius įvykius.	https://www.facebook.com/valdovurumai/videos/266398754825046
2020 metai						
1.	PASKAITA	„Lietuviški pėdsakai Kristaus gimimo vietoje. Po 400 metų rasta Radvilos Našlaitėlio dovana“	Istorija / Meninis ugdymas / Tikyba	Doc. dr. Vydas Dolinskas (Valdovų rūmų muziejus)	Mikalojus Kristupas Radvila Našlaitėlis, manoma, buvo pirmasis lietuvių piligrimas, aplankęs Šventąją Žemę ir palikęs visoje Europoje žinomą šios kelionės aprašymą, kuris kelis šimtmečius buvo tikru bestseleriu. Jeruzalėje kunigaikštis įvesdintas į Kristaus Kapo riterių ordiną. Kelionės į Šventąją Žemę metu jis buvo Lietuvos valstybės vyriausybės formalus vadovas – Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės didysis maršalka. Įvairiais laikotarpiais Mikalojus Kristupas Radvila	https://www.youtube.com/watch?v=L1-5PXjUutQ&list=PLobU_Pm9Hmxkvo325_koy14xPDBJYCoSZ&index=9&t=1234s

					Našlaitėlis buvo ir Lietuvos rūmų maršalka, Trakų kaštelionas, Trakų vaivada, o galop tapo Vilniaus vaivada, tai yra užėmė pirmojo Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės senatoriaus postą. Paskaitoje plačiame politinių, kultūrinių ir religinių procesų kontekste pristatoma 1583 m. Betliejaus bazilikai dovanotos Mikalojaus Kristupo Radvilos Našlaitėlio taurės su patena tyrimų istorija.	
2.	PASKAITA	„Žygimanto Augusto gobelenai, užsakyti Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rūmuose Vilniuje“	Meninis ugdymas / Istorija	Prof. dr. Ieva Kuizininė (Valdovų rūmų muziejus)	Paskaitoje pristatoma gobelenų audimo istorija ir jų paskirtis Renesanso ir Baroko epochoje, Lietuvos didžiojo kunigaikščio Žygimanto Augusto gobelenų kolekcijos suformavimas ir jos likimas, akcentuojama svarbiausioji Žygimanto Augusto gobelenų kolekcijos jos dalis – biblinio siužeto gobelenai.	https://www.youtube.com/watch?v=hJDABaWwMFw&list=PLobU_Pm9Hmxkvo325_koy14xPDBJYCoSZ&index=10&t=15s
3.	PASKAITA	„Bonos Sforcos pėdsakas Vilniaus miesto istorijoje“	Istorija	Dr. Rasa Leonavičiūtė-Gecevičienė (Valdovų rūmų muziejus)	Žygimanto Augusto motina Lenkijos karalienė ir Lietuvos didžioji kunigaikštienė Bona Sforca (1494–1557) Vilnių suvokė kaip svarbią Jogailaičių dinastijos atramą. Čia ji lankėsi kelis kartus ir apskritai čia gyveno beveik septynerius metus. Būdama Vilniuje, ji dalyvaudavo viešajame gyvenime, priimdavo svečius, rūpindavosi rezidencijos rekonstrukcijos darbais. Dėl asmeninių ryšių miesto gyvenimui darė įtaką ir būdama Krokuvoje. Paskaitoje pasakojama apie tai, kokį pėdsaką per trisdešimt valdymo metų, iš kurių septynerius praleido Vilniuje, Bona Sforca paliko miesto istorijoje.	https://www.youtube.com/watch?v=KObF-0JqPIg&list=PLobU_Pm9Hmxkvo325_koy14xPDBJYCoSZ&index=11&t=8s
4.	PASKAITA	„Žygimantas Augustas. Išlepeš“	Istorija	Gintautas Striška (Valdovų rūmų muziejus)	Paskaitoje pasakojama apie Vilniaus Žemutinės pilies teritorijos archeologijos sluoksniuose aptiktus Žygimanto Augusto	https://www.youtube.com/watch?v=dGtOEdfweh8&list=PLobU_P

		karalaitis ar kalnus verčiantis valdovas?“			veiklos pėdsakus. Kalbama apie rūmų plėtrą, kitų pilies pastatų statybą, pristatomos kelios pagrindinės šio valdovo valdymo metais į kultūrinį sluoksnį patekusių radinių grupės.	m9Hmxkvo325_koy14xPDBJYCoSZ&index=12&t=619s
5.	E-PAMOKA	Renesansinio šokio pamoka „Pažintis su Renesanso šokiu ir etiketu (teorija ir praktika)“	Muzika / Meninis ugdymas / Istorija	Senosios muzikos ir šokio ansamblio „Banchetto musicale“ šokėjai Jūratė Širvytė-Rukštelė ir Edmundas Žička	Edukacinio Šv. Cecilijos senosios muzikos festivalio programoje Renesansinį šokį pristato šokėjai Jūratė Širvytė-Rukštelė ir Edmundas Žička. Skamba „Soben mi cha bon tempo“ iš Cesare Negri traktato „Le Gratie d' Amore“ (1602); Nežinomo autoriaus „Pavana del Re“ (XVI a.), atlieka ansamblis Hesperion XXI (vad. Jordi Savall)	https://www.youtube.com/watch?v=cRifGfoc1F4&list=PLobU_Pm9Hmxkvo325_koy14xPDBJYCoSZ&index=13
6.	PASKAITA	„Elitinių Užgavėnių tradicijos Vakarų Europoje ir Lietuvoje“	Meninis ugdymas / Istorija	Eimantas Gudas (Valdovų rūmų muziejus)	Liaudiškų Užgavėnių tradicijos yra kone visiems puikiai pažįstamos, bet apie elitines Užgavėnes visuomenėje žinoma gerokai mažiau. Valdovų rūmų istorikas siūlo vaizdingą intriguojantį pasakojimą apie tai, kaip Užgavėnes švėsdavo Vakarų Europos aukštuomenė, kokios elitinių Užgavėnių tradicijos skleidėsi Lietuvos didžiojo kunigaikščio dvare. Yra žinoma, kad Užgavėnes elegantiškai švėsdavo jau Lenkijos karalius ir Lietuvos didysis kunigaikštis Žygimantas Augustas (1544/1548–1572) bei Lenkijos karalienė ir Lietuvos didžioji kunigaikštienė Barbora Radvilaitė (1520/1523–1551), o Vazų dinastijos valdymo metu Užgavėnių pokyliai Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rūmuose Vilniuje pasižymėjo neįtikėtinu rafinuotumu, išskirtine prabanga ir labai žaismingomis tradicijomis.	https://www.youtube.com/watch?v=9WAOFTTP8I
7.	PASKAITA	„Lietuviški patiekalai ant užsieniečių stalo: nuo Viduramžių karelių iki britų“	Istorija	Prof. dr. Rimvydas Laužikas (Vilniaus universitetas)	Kalbėdami apie kultūrą ar istorinę gastronomiją, dažniausiai aptariame dalykus, kuriuos esame perėmę iš kitų šalių ir tautų. Tačiau ne mažiau įdomu patyrinėti tai, ką	https://www.youtube.com/watch?v=DKKSKuc2Utk

		karininkų klubo Chartume“			patys esame davę kitoms šalims ir tautoms. Lietuvos gastronomicinio paveldo tyrinėtojas prof. Rimvydas Laužikas, pasitelkdamas kalbotyros, archeologijos ir istorijos mokslų žinias, papasakos apie ingredientus, maisto gamybos technologijas bei patiekalus, atsiradusius istorinėje Lietuvoje, o iš jos – perimtus kaimyninių regionų. Prelegentas taip pat pristatys Europos ir Šiaurės Amerikos gastronomicinėje kultūroje XIX–XX a. lietuviškais vardais (kaip prekių ženklų) vadintus patiekalus.	
8.	DISKUSIJA	„Radvilos. Istorinis paveldas ir gyvoji atmintis iš giminės perspektyvos“	Istorija	Kunigaikštis Motiejus Radvila (Maciej Radziwiłł), dr. Vydas Dolinskas (Valdovų rūmų muziejus)	Poeto Jono Radvano sukurtoje, Radvilų giminę aukštinančioje poemoje „Radviliada“ į Mikalojaus Radvilos Rudojo lūpas įdėtas posakis, esą Radvilų „siekis – iškelti aukščiau tėvynės gerovę ir garbę“, nebuvo tik literatūrinė metafora. Kaip lietuviškasis Radvilų identitetas buvo puoselėjamas XIX a. ir vėlesniais laikais? Kaip giminės istoriją ir paveldą saugo dabartiniai Radvilos (dalis jų gyvena Lenkijoje, o kiti išsklidę po įvairias pasaulio šalis)? Kurią istorinę asmenybę patys Radvilos laiko ryškiausiu giminės atstovu? Kokias giminės tradicijas puoselėja dabar? Šie ir kiti klausimai aptariami dr. Vydo Dolinsko pokalbyje su kunigaikščiu Motiejumi Radvila.	https://www.youtube.com/watch?v=-ALBTUX6PxM&list=PLobU_Pm9Hmxkvo325_koy14xPDBJYCoSZ&index=14
9–11.	VIRTUALI KONFERENCIJA	„Vyrai ir moterys XVIII amžiuje. Statusas, santykiai, įvaizdžiai“. I dalis: Moterų istorija ir moterys istorijoje; II dalis: Privati erdvė: santykiai šeimoje;	Istorija / Pilietinis ugdymas / Literatūra / Meninis ugdymas	I dalis: moderatorė dr. R. Šmigelskytė-Stukienė, prof. dr. Dalia Leinartė (Jungtinių Tautų Moterų diskriminacijos panaikinimo komitetas, VDU), Dokt. Rugilė Pangonytė (Klaipėdos universitetas,	Pirmoje konferencijos dalyje pristatoma moterų istorija ir moterų istoriografija tarp (Europos) Rytų ir Vakarų, analizuojama moterų heraldika Lietuvoje XVII–XVIII a. Temos (I dalis): • Moterų istorija tarp (Europos) Rytų ir Vakarų, • Moterų vaidmuo Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kanclerio sekretoriaus ir	I dalis https://www.youtube.com/watch?v=VrXCIm3exMQ&t=26s II dalis https://www.youtube.com/watch?v=FUKPdYL85Ws III dalis

		III dalis: Moterų įvaizdžiai literatūroje ir mene		Daugyvenės kultūros istorijos muziejus-draustinis), dr. Gabrielė Jasiūnienė (Šiaulių „Aušros“ muziejus, Lietuvos genealogijos ir heraldikos draugija). II dalis: moderatorius dr. Adam Stankevič, prof. Rita Regina Trimonienė (Šiaulių universitetas), doc. dr. Domininkas Burba. III dalis: dr. Lina Balaišytė (Lietuvos kultūros tyrimų institutas), dr. Regina Jakubėnas (Vilniaus universitetas), dr. Lijana Birškytė-Klimienė (Vilniaus universitetas), dr. Aistė Paliušytė (Lietuvos kultūros tyrimų institutas)	Katalikų bažnyčios dvasininko Juozapo Mykolo Karpio korespondencijoje, Herbas kilmingos XVII–XVIII a. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės moters gyvenime – svarbi identiteto dalis? Temos (II dalis): Sugyvenimas ir meilė. Jokūbo Nagurskio šeimos pavyzdys, Šeima ir pinigai: Lydos pavieto taurininko Antano Kazimiero Mokšėckio išlaidų žmonai sąrašas 1753–1759 m. Temos (III dalis): Lietuvos Minervos ir Belonos. Radvilų giminės atstovės XVIII a. antrosios pusės Vilniaus lenkiškoje proginėje poezijoje, Šv. Onos – idealios žmonos, motinos ir senelės įvaizdis XVIII a. – XIX a. pirmosios pusės Lietuvos katalikiškoje dailėje, Dailės mecenatystė ir tarpininkavimas Radvilų dvare Vėtinų laikais: našlės, žmonos ir dukros.	https://www.youtube.com/watch?v=zL_ymUsMLwI&t=67s
2019 metai						
1.	PASKAITA	„Simonas Daukantas ir Lietuvos Respublika“	Literatūra / Istorija	Doc. dr. Darius Kuolys (Vilniaus universitetas)	„Aš dėl lietuvių pamatus dedu“, – prieš mirtį savo globėjui Papilės klebonui Ignotui Vaišvilai kartoją Simonas Daukantas. Paskaitoje keliami klausimai, kokius pamatus lietuvių visuomenei padėjo Simonas Daukantas? Iš ko juos rentė? Kas sieja S. Daukantą ir Joną Basanavičių, S. Daukantą ir XX a. pradžios Lietuvos Respublikos kūrėjus? Kuo S. Daukanto laikysena ir idėjos išlieka svarbios dabartinei mūsų Respublikai?	https://www.youtube.com/watch?v=XuNs_8EtY_o&list=PLobU_Pm9Hmxkvo325_koy14xPDBJYCoSZ&index=26

2.	DISKUSIJA	„Simonas Daukantas šviežiai: sugrįžtuvės ir sugrąžintuvės“	Literatūra / Istorija	Prof. dr. Aušra Martišiūtė-Linartienė, prof. dr. Roma Bončkutė, prof. dr. Brigita Speičytė, prof. habil. dr. Giedrius Subačius, prof. dr. Saulius Pivoras, Vida Girininkienė	Kultūrologų ir literatūros tyrinėtojų diskusijoje gvildenamos Simono Daukanto sąsajos su Vakarų intelektualine mintimi, aptariama jo tekstų įvairovė, jų kalba ir rašyba, jo nuopelnai. Kalbamasi apie tai, kas gi yra tie S. Daukanto padėti lietuvių pamatai, kiek S. Daukanto tekstus pažįsta šiuolaikinė visuomenė.	https://www.youtube.com/watch?v=mEEBlDtCDOE&list=PLobU_Pm9Hmxkvo325_koy14xPDBJYCoSZ&index=25
3.	DISKUSIJA	„Simono Daukanto istorija – Simonas Daukantas istorijai“	Literatūra / Istorija	Prof. habil. dr. Egidijus Aleksandravičius, dr. Reda Griškaitė, prof. habil. dr. Zigmantas Kiaupa, doc. dr. Aurelijus Gieda, doc. dr. Moreno Bonda	Simonas Daukantas dažniausiai apibūrinamas kaip „nacionalinės istoriografijos pradininkas“. Diskusijoje keliamas klausimas, kuo reikėtų laikyti pirmosios istorijos lietuvių kalba autorių – romantiku ar mokslo autoritetu? Ar pažįstame kultūrologinę aplinką, kurioje gyveno ir kūrė S. Daukantas? Ar suvokiame save „vargo pele“ vadinusios darbščios asmenybės indėlį į mokslo aruodus? Ką naują galime pasakyti apie S. Daukantą, jo veiklą vertindami prabėgus tam tikram laikui ar net tarptautiniame kontekste?	https://www.youtube.com/watch?v=3AN9ycDhFm4&list=PLobU_Pm9Hmxkvo325_koy14xPDBJYCoSZ&index=27
4.	DISKUSIJA	„Kodėl tik Barbora? Veikliosios Radvilų moterys“	Istorija	Prof. dr. Raimonda Ragauskienė (Lietuvos istorijos institutas, Vilniaus universitetas), prof. dr. Deimantas Karvelis (VDU Švietimo akademija), dr. Jolita Sarcevičienė (Lietuvos istorijos institutas), dr. Ramunė Šmigelskytė-Stukienė (Lietuvos istorijos institutas), dr. Nelija Kostinienė, dokt. Eimantas Gudas (Valdovų rūmų muziejus)	Ar kada susimąstėte, kodėl, ieškant atsakymo į klausimą, kokia iškiliausia moteris Radvilų giminės ir net Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorijoje, visų pirma išskyla Barbaros Radvilaitės vardas. Ar tai realus fenomenas? O gal tik laiko tėkmėje susiformavęs stereotipas? Gal tai pačių Radvilų sumaniai vykdytos vedybinės politikos „topas“ ir „diplomatinis projektas“? Jei pabandytume išsivaduoti iš šio stereotipo gniaužtų, prieš akis iškiltų ryškių ir gal net iškilesnių už Barbarą Radvilaičių bei Radvilienių istoriniai paveikslai. Nuo veiklių protestantizmo rėmėjų, dosnių mecenačių, sumanių ūkininkų iki Apšvietos idėjomis užsikrėtusių menininkų, keliautojų ir kūrėjų.	https://www.youtube.com/watch?v=TLqqN7Gvets&list=PLobU_Pm9Hmxkvo325_koy14xPDBJYCoSZ&index=15&t=288s

					Apie jas pasakojama iškilių Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorijos tyrinėtojų pasisakymuose.	
5.	PASKAITA	„Italijos įtaka Vazos karališkojo dvaro rūmų muzikai“	Muzika / Meninis ugdymas / Istorija	Rodrigo Calveyra, ansamblio „Canto Fiorito“ meno vadovas (Prancūzija)	Paskaitoje su muzikiniais pavyzdžiais ansamblio „Canto Fiorito“ meno vadovas ir Paryžiaus Sorbonos universiteto muzikologijos doktorantas Rodrigo Calveyra analizuoja Italijos muzikos įtaką Abiejų Tautų Respublikos valdovų Žygimanto ir Vladislovo Vazų dvarui bei Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kanclerio Leono Sapiegos dvarui XVI ir XVII a. sandūroje. Daugiausia dėmesio skiriama dvaro kapelmeistrams, Annibale Stabile, Luca Marenzio, Giulio Cesare Gabussi, Asprilio Pacelli, Giovanni Francesco Anerio, Marco Scacchi ir Giovanni Battista Cacciola.	https://www.youtube.com/watch?v=cTAnlwZUM08&list=PLobUPm9Hmxkvo325_koy14xPDBJYCoSZ&index=28
6.	PASKAITA	„Nuo Romos iki Vilniaus. Muzikinės jungtys“	Muzika / Meninis ugdymas / Istorija	Rodrigo Calveyra, ansamblio „Canto Fiorito“ meno vadovas (Prancūzija)	Rodrigas Calveyra kviečia visus besidominčius naujai pažvelgti į Lenkijos karalių bei Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės didikų kunigaikščių Vazų dvaro muziką ir atkurti muzikinius ryšius, siejusius Romą ir Vilnių. Dauguma Vazų dvare kapelmeisteriais dirbusių italų kompozitorių buvo ne tik garsūs Romos polifonijos mokyklos atstovai, užėmę aukščiausias pareigas Romoje ir Vatikane, bet ir tiesioginiai šios mokyklos įkūrėjų Giovanni Pierluigi da Palestrinos mokiniai. Norėtusi, kad Lietuvos klausytojai išgirstų, kokio neįtikėtinai aukšto lygio muzika buvo kuriama ir atliekama Vazų dvare XVI a. pabaigoje – XVII a. pradžioje. Tokias prestižines pareigas Romoje ėję kompozitoriai iškeitė jas į kapelmeisterio darbą Varšuvos ir Vilniaus rūmuose, todėl Vazų dvarą galime laikyti tikrai svarbiu to meto Europos muzikos centru.	https://www.youtube.com/watch?v=-Z-TfFIRVqA

7.	PASKAITA	„Bona Sforca – Renesanso moteris“	Istorija / Meninis ugdymas	Dr. Mariastella Margozzi (Bario pilis, Italija)	Paskaitoje kalbama apie Bonos Sforcos ryšius su Neapolio Aragoniečių dinastija, apie jos sunkią vaikystę Sforcų dvare valdant Ludovikui Sforcai (Ludovico il Moro), tolesnius vaikystės metus ir paauglystę, praleistą Baryje, kur būsimoji Lenkijos ir Lietuvos valdovė su motina Izabele Aragoniete persikėlė 1501 m., taip pat gyvenimą Neapolyje. Prelegentė apžvelgia politinius įvykius ir kultūrinę aplinką, kurioje augo Izabelės Aragonietės dukra Bona. Bona Sforca „per procura“ ištekėjusi už Lenkijos karaliaus ir Lietuvos didžiojo kunigaikščio Žygimanto Senojo (1506–1548), 1517 m. gruodį paliko Italiją ir po penkių mėnesių kelionės, 1518 m. balandį, atvyko į Krokuvą. Per ilgus svetur praleistus metus Bona tapo valdove, kuri ne tik galėjo patarti Žygimantui Senajam, gebėjo užmegzti diplomatinis ryšius su kaimyninėmis valstybėmis, bet ir darė didžiulę įtaką krašto politinei, administracinei bei kultūrinei veiklai, o jos rūmuose nuolat viešėję ar laikinai dirbę menininkai ir kiti dvariškiai iš Italijos paliko itin ryškų pėdsaką Bonos taip sumaniai valdytų šalių kultūriniame gyvenime.	https://www.youtube.com/watch?v=ACMgiN9BV1M&list=PLobUPm9Hmxkvo325_koy14xPDBJYCoSZ&index=19
8.	PASKAITA	„1569 metų slenkstis – Liublino unija“	Istorija / Politikos mokslai	Prof. habil. dr. Jūratė Kiaupienė (Lietuvos istorijos institutas, VDU)	Paskaitos metu viena žymiausių Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės tarptautinių sutarčių, politinės kultūros, diplomatijos tyrinėtojų prof. J. Kiaupienė pasakoja apie 1569 m. liepos 1 dienos susitarimą (vad. Liublino unija) tarp dviejų valstybių – Lenkijos Karalystės ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės. Paskaitoje ieškoma atsakymų, kokios priežastys paskatino šių valstybių valdančiuosius sukurti naują politinį darinį – sudėtinę valstybę, kuri šiandien vadinama Abiejų Tautų Respublika, valstybę, kuri	https://www.youtube.com/watch?v=SYq-NFkvHNs&list=PLobUPm9Hmxkvo325_koy14xPDBJYCoSZ&index=21

					Vidurio Rytų Europoje egzistavo 226 metus (iki 1795 m.). Apžvelgti ir šio sprendimo pasekmių bei Liublino unijos istorinės atminties ypatumai Lenkijoje ir Lietuvoje.	
9.	PASKAITA	„Mūro istorijos. Sunaikintas Lietuvos bernardinų provincijos paveldas“	Istorija / Meninis ugdymas	Akad. dr. (hp) Rūta Janonienė (VDA Dailėtyros institutas).	Bernardinų (Mažesniųjų brolių observantų) vienuolija buvo viena populiariausių Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje. Didesnioji šio ordino Lietuvos provincijos konventų dalis buvo įkurta už dabartinės Lietuvos ribų. Kaip svarbiausią tikslą iškėlęs katalikybės platinimą tarp stačiatikių (vėliau ir tarp protestantų), šis ordinas iš centro Vilniuje skverbėsi kuo toliau į rusiškąsias Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės teritorijas, kartu į rytines valstybės žemes nešdamas lotyniškosios Vakarų kultūros formas. Kartu su katalikybe į slaviškas Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės žemes drauge su bernardiniais plito gotikinės, o vėliau barokinės architektūros modeliai, vakarietiška krikščioniškosios dailės ikonografija. Atskiri XVI–XVII a. bandymai įtvirtinti savarankišką lietuvišką konventų provinciją baigėsi sėkme 1729 m. Milano generalinėje kapituloje. Joje buvo patvirtintas Lietuvos provincijos įkūrimas, galutinai įgyvendintas 1731 metais. Provinciją sudarė 31 vyrų konventas ir 6 moterų vienuolynai. Nuo 1783 m. Rusijos imperijos teritorijoje esantys konventai sudarė atskirą Baltarusijos Šv. Stanislovo provinciją, ji gyvavo iki XIX a. pradžios. 1801 m. visi buvusios Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės žemių konventai vėl sujungti į bendrą Lietuvos bernardinų provinciją, veikusią Rusijos imperijos sudėtyje. 1816 m. prie Lietuvos provincijos prijungti Rusijos provincijos konventai dar labiau išplėtė šios neįtikėtina išaugusios	https://www.youtube.com/watch?v=49yHFBIKLvE

					provincijos ribas iki Podolės Kameneco. Tačiau XIX a. ši gerai organizuota struktūra buvo sunaikinta, XIX a. pabaigoje liko neuždarytas tik Kretingos vienuolynas. Pranešime bus apžvelgiama dabartinė buvusių Lietuvos provincijos bernardinų ansamblių padėtis, architektūros išlikimo lygis, įvertintas kultūros paveldo praradimų mastas.	
10.	PASKAITA	„Tragiški Abiejų Tautų Respublikos paveldo likimai Lietuvoje, Baltarusijoje, Ukrainoje“	Istorija / Paveldas	Eimantas Gudas (Valdovų rūmų muziejus)	Paskaitoje pažvelgiama daugiau negu trisdešimtys dabartinėje Lietuvoje, Baltarusijoje ir Ukrainoje esančių paveldo objektų likimai, taip pat kaip Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės ir Lenkijos Karalystės laikais statytos bažnyčios carinės Rusijos ir Sovietų Sąjungos valdžios buvo paverstos cerkvėmis, grūdų, trąšų, vaistų ir degtinės sandėliais, kaip rezidencijos ir pilys apleidžiamos, traktuojamos it „liaudies išnaudotojų lizdai“, kaip įvairių rūšių paveldo objektai buvo ardomi, sprogdinami, niekinami.	https://www.youtube.com/watch?v=SDDMcW-AqmA&list=PLobU_Pm9Hmxkvo325_koy14xPDBJYCoSZ&index=23
11.	PASKAITA	„Meninės Radvilų fundacijos“	Istorija / Meninis ugdymas	Prof. habil. dr. Pšemyslavas Mrozovskis (Przemysław Mrozowski) (Varšuvos karališkoji pilis – Muziejus, Varšuvos kardinolo Stefano Višinskio universitetas)	Jokia kita Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės didikų giminė negalėtų lygiuotis į kunigaikščius Radvilas ne tik dėl reikšmingo jų indėlio į Lietuvos valstybingumo, diplomatijos, karybos, religijos istoriją, bet ir didžiulio poveikio kultūrai aspektu. Šios giminės atstovų kultūrinės investicijos aprėpia ištisą veiklos spektrą – nuo meniškai apipavidalintų leidinių, vaizduojamosios ir taikomosios dailės kūrinių, unikalių meno dirbinių užsakymų ir jų kolekcionavimo iki aukščiausio lygmens žymiausių Europos menininkų globos, reprezentacinių pilių ir rūmų, puikių sakralinės ir pasaulietinės architektūros objektų statybos bei puošybos. Platus geografinis Radviloms priklausiusių	https://www.youtube.com/watch?v=BdgAkQxGnlc

					valdų Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje arealas, kuriame apstu šios giminės meninės mecenatystės ženklų – nuo Vilniaus iki Nesvyžiaus, nuo Biržų iki Olykos, nuo Kėdainių iki Slucko. Įspūdingos Radvilų kultūrinės fundacijos ir šiandien puošia Varšuvą, Berlyną, kitus Europos miestus. Žymus meno istorikas, istorinės ikonografijos tyrinėtojas prof. habil. dr. Pšemyslavas Mrozovskis (Przemysław Mrozowski), ilgametis Varšuvos karališkosios pilies darbuotojas bei vienas iš šio muziejaus vadovų, Varšuvos kardinolo Stefano Višinskio universiteto profesorius paskaitoje, kuri bus iliustruojama skaidrėmis, pakvies Jus į įsimintiną kelionę po meno ir kultūros lobyną. Jį kūrė ir kaupė ištisos kartos: Mikalojus Juodasis ir Mikalojus Rudasis, Mikalojus Kristupas Našlaitėlis ir Kristupas Perkūnas, Kristupas II ir Jonušas, Boguslavas bei Albertas Stanislovas, Mykolas Kazimieras Žuvelė ir Karolis Stanislovas „Mielasis Pone“, kiti šios garsiosios giminės atstovai. „Radvilų namai“ – taip išdidžiai savo giminę vadino ir jos prestižo kėlimu, sykiu ir meninėmis priemonėmis, rūpinosi iškilūs aristokratai. Kviečiame pasimėgauti šių „namų“ meninę prabangą alsuojančiu ir mecenatystės dvasios kupinu kultūros pasauliu.	
12.	KULTŪROS VAKARAS (diskusija)	„Tame varde atpažįstama Lietuva. Radvilos ir valstybė“	Istorija	Moderatorė dr. Jolanta Karpavičienė (Valdovų rūmų muziejus), prof. dr. Rimvydas Petrauskas (VU),	Renginyje žymiausi Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės tyrinėtojai ir garsišios giminės istorijos žinovai dalsis mintimis apie tai, kada ir kokiomis aplinkybėmis iškilo bei šalies valdančiame elite įsitvirtino pirmosios Radvilų kartos; kokie veiksniai lėmė svaigią šios giminės karjerą ir lyderystę daugelyje	https://www.youtube.com/watch?v=TIMP7oxnPwM

				prof. dr. Raimonda Ragauskienė (Lietuvos istorijos institutas, VU), dr. Gintautas Sliesoriūnas (Lietuvos istorijos institutas), prof. dr. Ramunė Šmigelskytė-Stukienė (Lietuvos istorijos institutas, VDU).	sričių; kuriuos XVI a. gyvenusius Radvilas ir už kokius nuopelnus istorikai vadina „auksinė“ karta ir kodėl jos ainiai apibrėžiami kaip „sidabrinė“ generacija; kokias valstybės raidos negandas teko išgyventi dviejų šios giminės šakų atstovams XVII a. antroje pusėje ir XVIII a. pradžioje; kokios priežastys paskatino giminės galybės saulėlydį XVIII a., bet vis dėlto išgelbėjo nuo išnykimo?	
13.	DISKUSIJA	„Radvilos ir Reformacija“	Istorija / Paveldas	Habil. dr. Ingė Lukšaitė (Lietuvos istorijos institutas), prof. dr. Deimantas Karvelis (VDU Švietimo akademija), prof. dr. Aivas Ragauskas (VU).	Siekiant atskleisti Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės diduomenės istoriją, neįmanoma apeiti jos santykio su religija temos. Garsiausia didikų giminė XVI a. viduryje pasuko Reformacijos kryptimi. Kiekviena iš trijų Radvilų giminės šakų šiuo požiūriu ėjo savitu keliu. Kokie buvo jų keliai? Kaip keitėsi Radvilų požiūris į įvairių sluoksnių Reformacijos šalininkus? Koks iškiliosios giminės atstovų santykis su gimtosios kalbos vartojimu bažnyčioje? Kaip kūrėsi ir veikė protestantiškos bendruomenės Radvilų valdose? Ką ir kodėl vadiname evangelikų-reformatų mažosios bažnyčios fenomenu Lietuvos istorijoje XVII a. – XX a. pradžioje?	https://www.youtube.com/watch?v=wPueQ7qvUGM
14.	DISKUSIJA	„Radvilos: nuo Dubingių iki Biržų ir Kėdainių“	Istorija / Paveldas	Moderatorė dr. Jolanta Karpavičienė (Valdovų rūmų muziejus), prof. dr. Albinas Kuncevičius (VU), Gintaras Butkevičius (Biržų krašto muziejus „Sėla“), Edita Lansbergienė (Biržų krašto muziejus „Sėla“)	Jokių kitų vietovių Lietuvoje raida nėra taip glaudžiai susijusi su didikais Radvilomis kaip Dubingiai, Biržai ir Kėdainiai. Pasidomėkime, kodėl taip yra. Kuo didikų veikla šiose vietose buvo panaši ir kuo skyrėsi? Kaip šiandien čia saugoma Radvilų atmintis? Pabandykime atspėti, kuri vietovė buvo svarbesnė patiems Radviloms. Kaip Dubingiai, Biržai ir Kėdainiai išsirikiuotų mūsų reitingų lentelėje?	https://www.youtube.com/watch?v=4YIPWRUTMJU

				Rimantas Žirgulis (Kėdainių krašto muziejus)		
15.	KONFERENCIJA	„Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė XVIII amžiuje. Giminė. Bendrija. Grupuoė“	Istorija / Pilietinis ugdymas	Dr. Lina Balaišytė (Lietuvos kultūros tyrimų institutas), doc. dr. Vydas Dolinskas (Valdovų rūmų muziejus, Vilniaus universitetas), doc. dr. Liudas Glemža (VDU), doc. dr. Robertas Jurgaitis (VDU, Parlamentarizmo istorijos tyrimų centras), prof. dr. Valdas Rakutis (Klaipėdos universitetas, Kauno tvirtovės parkas), dr. Adam Stankevič (Lietuvos istorijos institutas), prof. dr. Ramunė Šmigelskytė-Stukienė (Lietuvos istorijos institutas, VDU).	Tarpasmeninės komunikacijos ir mainų tinklai – formalūs ir neformalūs ryšiai – būdingi visoms visuomenėms. Kai kurie iš šių tinklų yra iš esmės „horizontalūs“, jungiantys tokio pat statuso ir galios veikėjus, kiti – „vertikalūs“, siejantys nelygius veikėjus asimetriškuose hierarchijos ir priklausomybės santykiuose. Ryšiai tarp individų kartu yra instrumentai, padedantys pasiekti grupės tikslus, komunikacijos būdu perduodant grupės narių siekius, poreikius, lūkesčius. XVIII a. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorijos tyrinėtojų konferencijos dėmesio centre – vertikalūs ir horizontalūs XVIII a. visuomenės ryšiai, aprėpantys tiek luominius, politinių grupuočių, klientelės sistemas, tiek ir šeimos, giminystės, religinio, regioninio ar pareigybinio solidarumo aspektus.	https://www.valdovurai.lt/lankytojam/renginiai/xviii-tarptautine-moksline-konferencija-gimine-bendrija-grupuote Programa: https://media.valdovurai.lt/m/files/XVIII%20a.%20Gimin%C4%97.%20Bendrija.%20Grupuo%C4%97_PROGRAMA_2019-12-05_06d.pdf Konferencijos medžiaga leidinyje: XVIII amžiaus studijos 7: Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė: giminė, bendrija, grupuoė, Vilnius, 2022.
2018 metai						
1.	PASKAITA	„Keturi tapybos šimtmečiai Florencijoje. Nuo Džoto atnaujintos vaizduojamosios kalbos iki barokinio prašmatnumo“	Meninis ugdymas / Istorija	Dr. Giovanni Matteo Guidetti (Florencijos religinio meno mokykla, Italija / Sacred Art School, Firenze, Italia)	Paskaitoje glaustai, bet išsamiai pristatoma Florencijos, iš kurios kilo itin daug garsių dailininkų, tapybos mokyklos evoliucija XIII–XVIII amžiuje.	Paskaitos medžiaga paskelbta straipsnyje „Krikščioniškieji sakraliniai siužetai italų tapyboje III–XVII amiais“ (Nuo SACRO iki PROFANO. Giorgio Baratti dailės kolekcija iš Milano. Parodos

						katalogas, Vilnius, 2020, p. 62–85).
2.	PASKAITA	„Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė valdant Saksonijos Vėtinų dinastijos valdovams: viltys, galimybės, nusivylimai“	Istorija / Pilietinis ugdymas	dr. Gintautas Sliesoriūnas (Lietuvos istorijos institutas)	Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės politinės ir socialinės raidos XVII–XVIII a. tyrinėtojas dr. Gintautas Sliesoriūnas paskaitoje gvildena Lietuvos bajorijos požiūrį į Vėtinų dinastijos valdovus bei uniją su Saksonija ir pasakoja apie Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės vietą Augusto II ir Augusto III planuose.	https://www.lrt.lt/mediateka/irasas/1013704267
2017 metai						
1.	STRAIPSNIS	Voicecho Gersono paveikslas Lietuvos krikštas: realybė ir fikcija	Meninis ugdymas / Istorija / Dailė	Eimantas Gudas (Valdovų rūmų muziejus)	Straipsnyje, remiantis V. Gersono paveikslo analize atskleidžiama, kaip meninėmis priemonėmis gali būti sukurtas tikrovės neatitinkantis istorinis naratyvas, turėjęs didelės įtakos istorinės sąmonės formavimui.	Publikuota leidinyje: Lietuvos krikštas. Voicecho Gersono paveikslas, Vilnius, 2017, p. 66–75. Leidinio pdf saugomas muziejaus serveryje
2.	STRAIPSNIS	Voicechas Gersonas (1831–1901)	Meninis ugdymas / Dailė	Rita Lelekauskaitė (Valdovų rūmų muziejus)	Voicechas Gersonas (Wojciech Gerson) – gerai žinomas Lenkijos dailininkas, palikęs ryškią žymę šalies XIX a. antros pusės dailės istorijoje. Istorinės peripetijos nulėmė, kad dailininko kūrybinis palikimas negali būti atsiejamas ir nuo Lietuvos. Straipsnyje aptariamos menininko kūrybą formavusios aplinkybės, jo nuopelnai Lenkijos meno gyvenimui ir sąsajos su Lietuva.	Publikuota leidinyje: Lietuvos krikštas. Voicecho Gersono paveikslas, Vilnius, 2017, p. 56–59. Leidinio pdf saugomas muziejaus serveryje
3.	STRAIPSNIS	„Dailioji tekstilė XVIII a. Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje“	Meninis ugdymas / Istorija / Dailė	Dr. Ieva Kuiziniene	Straipsnyje pristatomos dailiosios tekstilės ištakos Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje ir aptariama tekstilės dirbtuvių steigimo istorija, akcentuojama, kad dailiosios tekstilės amatas Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje	Publikuota leidinyje: Šlanime atgijusi Antika. Lietuvos etmono Mykolo Kazimiero Oginskio

					suklestėjo XVIII amžiuje: tuo metu audyklos dažniausiai buvo steigiamos nebe sostinėje, o valstybės periferijoje, privačiuose didikų ir bajorų dvaruose. Tyrime atskleidžiama, kokie audiniai buvo kuriami privačiuose didikų ir bajorų dvaruose, koks buvo jų sukūrimo tikslas ir kaip jie buvo naudojami.	gobelenai, Vilnius, 2017, p. 59–73. Leidinio pdf saugomas muziejaus serveryje
4.	STRAIPSNIS	„Mūzų buveinė: Mykolo Kazimiero Oginskio kultūrinė oazė Slanime“	Meninis ugdymas / Istorija / Muzika / Teatras	Eimantas Gudas (Valdovų rūmų muziejus)	Straipsnyje analizuojama, kokios buvo Mykolo Kazimiero Oginskio dvaro Slanime įkūrimo aplinkybės? Kodėl Slanimas buvo vadinamas Lietuvos Versaliu, Lietuvos Atėnais, Mūzų buveine? Kodėl būtent čia suklestėjo teatras, buvo kuriamos operos, baletai, steigiamos mokyklos, spaustuvs?	Publikuota leidinyje: Slanime atgijusi Antika. Lietuvos etmono Mykolo Kazimiero Oginskio gobelenai, Vilnius, 2017, p. 38–58. Leidinio pdf saugomas muziejaus serveryje
5.	STRAIPSNIS	„Tarp plunksnos, stryko ir etmono buožės: Mykolo Kazimiero Oginskio valstybinės veiklos horizontai“	Istorija	Dr. Ramunė Šmigelskytė-Stukienė (Lietuvos istorijos institutas)	Tyrimas, pristatantis Lietuvos didžiojo etmono M. K. Oginskio valstybinę veiklą.	Publikuota leidinyje: Slanime atgijusi Antika. Lietuvos etmono Mykolo Kazimiero Oginskio gobelenai, Vilnius, 2017, p. 18–37. Leidinio pdf saugomas muziejaus serveryje
6.	PASKAITA	„Mykolo Kazimiero Oginskio valstybinės veiklos horizontai“	Istorija / Pilietinis ugdymas	Dr. R. Šmigelskytė-Stukienė (Lietuvos istorijos institutas)	Kas formavo būsimojo etmono pažiūras ir kokiais vingiais klostėsi jo likimas? Kas lėmė, kad iš gausybės reformų projektų buvo įgyvendinta tik hidrotechnikos naujovė – Ščiaros ir Jaseldos upių kanalas? Atsakymai į šiuos klausimus pateikiami paskaitoje, pristatančioje įvairiapusį Apšvietos epochos žmogaus paveikslą.	https://www.facebook.com/valdovurumai/videos/10154570671813660/

2016 metai

1.	LEIDINYS	Markas Skakis „Canones nonnulli“	Meninis ugdymas / Muzika	Sudarytojai: Dr. Marco Bizzarini, dr. Aleksandra Pister	Kanonai XVII a. Europos muzikos kontekste išsiskiria unikaliais bruožais ir laikytini svarbiu etapu ilgoje tokio pobūdžio kontrapunkto raidoje, kuri aprėpė laikotarpį nuo Renesanso epochos prancūzų ir flamandų kompozitorių kūrybos iki pat Johano Sebastiano Bacho Muzikinės aukos. Leidinyje lietuvių, italų ir anglų kalbomis publikuojamas tyrimas apie M. Skakio sukurtų kanonų rinkinį, XVII a. leidinio faksimilės ir originalių tekstų lotynų kalba vertimai į tris kalbas. Pirmą kartą skelbiamos ir 14 kanonų transkripcijos. Jos atskirai pakartojamos ir leidinio priede – atlikėjams skirtame natų sąsiuvinyje. Leidinyje publikuojami Skakio kanonai liudija Baroko epochos Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės ir Italijos kultūros bei meno bendrystę.	Leidinio pdf saugomas muziejaus serveryje Marco Scacchi, <i>Canones nonnulli</i> (Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rūmų studijos, t. XXIII), Vilnius, 2016, 159 p.
2.	STRAIPSNIS	„Everardas II – Lietuvos karalius“: Žuau de Souza Karvalju operos istorinis ir meninis kontekstas“	Meninis ugdymas / Muzika / Teatras	Laima Budzinauskienė	Ž. de Souza Karvalju opera „Everardas II – Lietuvos karalius“ yra akivaizdus dvi epochas – Baroką ir ankstyvąjį Klasicizmą – susiejančių kompozicijų pavyzdys. Viena vertus, muzikinė medžiaga operoje monotematiška, monotonalė, atspindinti iš Baroko paveldėtą bendresnę, su pasaulėžiūra susijusią estetinę nuostatą – cikliškumo sampratą. Kita vertus, operoje jau juntama ankstyvojo Klasicizmo muzikai būdinga kryptingo, tiesiaieigio judėjimo tendencija. Nors operą dar skaido uždari numeriai, jų ėjimas į finalinį ansamblį ir dramaturginė įtampa tampa kokybiškai nauju, jau Klasicizmo epochai būdingu reiškiniu.	Leidinio pdf saugomas muziejaus serveryje Lietuvos didžiųjų kunigaikščių rūmų studijos, t. XXVII, Vilnius, 2016, p. 21–40
2015 metai						

1.	PASKAITA	„LDK valdovų dinastiniai ryšiai: vedybinės politikos kryptys“	Istorija	Eimantas Gudas (Valdovų rūmų muziejus)	Paskaitoje analizuojama, kokiems vedybiniais partneriams prioritetą skyrė Lietuvos valdovai nuo viduramžių iki ankstyvųjų naujųjų laikų, kas lėmė santuokos sudarymą ir dinastinių ryšių plėtros kryptis.	https://www.youtube.com/watch?v=xhBNI6C5g-k&list=PLobU_Pm9Hmxkvo325_koy14xPDBJYCoSZ&index=39
2.	PASKAITA	„Viena koja karste“: nėštumas ir gimdymas XVI–XVIII a. LDK visuomenėje	Istorija / Socialinis ugdymas / Gamtamokslinis ugdymas	Monika Ramonaitė (Vilniaus universitetas)	Paskaitoje gvildinama moterų vaisingumo, palikuonių susilaukimo, nėštumo ir gimdymo problematika XVI–XVIII a. Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje.	https://www.youtube.com/watch?v=bJW2LFydVCI&list=PLobU_Pm9Hmxkvo325_koy14xPDBJYCoSZ&index=38
2014–2013 metai						
1.	NEFORMALIOJO ŠVIETIMO EDUKACINĖ PROGRAMA	„Viduramžių, renesanso ir ankstyvojo baroko muzika Lietuvos didžiųjų kunigaikščių dvare“	Meninis ugdymas / Muzika / Istorija	Ieva Baublytė, Donatas Jokūbaitis, Saulius Poderis, Vida Kaunienė, Gediminas Gendrėnas (Valdovų rūmų muziejus)	Neformaliojo švietimo edukacinės programos „Viduramžių, Renesanso ir ankstyvojo baroko muzika Lietuvos didžiųjų kunigaikščių dvare“ tikslas – padėti atrasti ir pažinti XV–XVII a. muzikinę kultūrą Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje, atskleisti ir suvokti jos sąsajas su Europos muzikinės kultūros paveldu ir šiandienos kultūrinio gyvenimu, bei kitomis žmogaus veiklos sritimis. Lavinti meninį-estetinį pojūtį, vaizduotę ir skatinti malonias emocijas, ugdyti kūrybinius gebėjimus.	http://media.valdovurai.lt/m/files/edukacija/mmm_programa/programos_aprasymas.pdf Edukacinis filmas: https://www.youtube.com/watch?v=t4ONmyK3iKU&list=PLobU_Pm9Hmxkvo325_koy14xPDBJYCoSZ&index=41
2.	Metodinis LEIDINYS	„Istorija muzika šlovinama“	Meninis ugdymas / Muzika / Istorija	Valdovų rūmų muziejus	Leidinyje pristatomas 1565 m. Krokuvoje išleistas vengrų liutnininko virtuozo Valentino Bakfarko (1507–1576) kūrinių liutniai rinkinys „Harmoniarum musicarum“. Publikuojamos šio leidinio faksimilės ir įžangos vertimas į lietuvių kalbą, kurį atliko dr. Sigitas Narbutas. Tekstas iliustruojamas Valdovų rūmų muziejaus archeologinių radinių ir interjero vertybių atvaizdais. Leidinio originalas	http://media.valdovurai.lt/m/files/edukacija/mmm_programa/Istorija_muzika_slovinama_Turinys.pdf

					saugomas Bavarijos valstybinėje bibliotekoje (Bayerische Staatsbibliothek).	
3.	EDUKACINIS FILMAS	„Istorija muzika šlovinama“	Meninis ugdymas / Muzika / Istorija	Režisierius ir operatorius Algirdas Tarvydas, Valdovų rūmų muziejaus Edukacijos ir lankytojų centras	Edukacinis filmas apie XVI–XVII a. muziką atskleidžia, kad Lietuvos didikų kunigaikščių rūmų kasdienio gyvenimo ritmą, kurio neatsiejama dalis buvo vokalinė ir instrumentinė muzika, skambėjusi užsienio diplomatų priėmimuose ir rūmų ceremonialo renginiuose: per pakėlimo Lietuvos didikų kunigaikščiu iškilmes, valdovų įžygiuotuves į Vilniaus rezidenciją, karališkosios šeimos narių tuoktuvių arba krikštynų progomis rengiamas puotas ir kt.). Lietuvos valdovai kviesdavosi žymiausių atlikėjų iš Vakarų Europos. Lenkijos karaliaus ir Lietuvos didikų kunigaikščio Vladislovo Vazos iniciatyva Valdovų rūmuose Vilniuje 1636 m. pastatyta pirmoji opera „Elenos pagrobimas“ – dešimtmečiu anksčiau negu Paryžiuje.	https://www.youtube.com/watch?v=t4ONmyK3iKU&t=324s